

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

1GF404 Undervisning i fritidshem B – Hållbar utveckling i ett digitaliserat samhälle, 10 högskolepoäng

Teaching and Learning in Extended School Education B: Sustainable Development in a Digital Society, 10 credits

Huvudområde

Didaktik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2021-12-01.

Reviderad 2025-11-25. Förkunskapskravet är kompletterat med ämnen enligt GY25.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet + Engelska 6, Naturkunskap 1b alt. Naturkunskap 1a1 + 1a2 och Samhällskunskap 1b alt. Samhällskunskap 1a1 + 1a2. Därutöver krävs minst tre års erfarenhet av pedagogiskt arbete i fritidshem på minst halvtid, varav två år sammanhängande. Eller: Engelska nivå 2, Naturkunskap nivå 1b eller Naturkunskap nivå 1a1+1a2, Samhällskunskap nivå 1b eller Samhällskunskap nivå 1a1+1a2. Därutöver krävs minst tre års erfarenhet av pedagogiskt arbete i fritidshem på minst halvtid, varav två år sammanhängande.

Mål

Med utgångspunkt i praktiska erfarenheter av arbete i fritidshem ska studenten efter

avslutad kurs kunna:

- redogöra för den fysiska och digitala lekens villkor och funktion
- redogöra för betydelsen av elevers delaktighet och inflytande enligt barnkonventionen
- analysera didaktiska perspektiv och förhållningssätt som stimulerar elevers lärande och utveckling utifrån deras intressen och behov
- med hjälp av digitala verktyg, planera och genomföra stimulerande undervisning/fritidspedagogisk verksamhet, samt kritiskt beakta olika mediernas och digitala miljöers roll och konsekvenser för verksamheten
- kommunicera sin pedagogiska grundsyn och kritiskt analysera dess konsekvenser för fritidshemmets pedagogiska praktik
- redogöra för utomhuspedagogikens teoretiska grunder och samspelet med utemiljön för ett hållbart lärande
- definiera och diskutera det fritidspedagogiska området och ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuell forsknings- och utvecklingsarbete
- söka och använda sig av forskning med relevans för ämnesområdet, kunna formulera ett problem i förhållande till tidigare forskning, samt i en vetenskaplig rapport beskriva och reflektera över tidigare forskningsresultat inom valt fritidspedagogiskt område
- definiera och förklara innehåll, processer och metoder gällande elevers matematikutveckling
- relatera grundläggande matematikutveckling till estetiska lärprocesser och olika uttrycksformer i den fritidspedagogiska verksamheten

Innehåll

Kursen behandlar hur lärare i fritidshem kan skapa en utvecklande, stimulerande och meningsfull fritid utifrån elevers behov, intressen och erfarenheter i relation till ett didaktiskt perspektiv.

I kursen synliggörs dialektiken mellan teori och praktik. Ämnesdidaktik avseende naturvetenskap och teknik, lek och utevistelse, samhällskunskap samt matematik och programmering ingår. Även didaktiska förhållningssätt till planering, genomförande och utvärdering/bedömning av ämnesspecifik lekintegrerad undervisning i fritidshem inkluderas. Särskilt fokus läggs på arbete med ekonomisk, social och ekologisk hållbar utveckling och hur olika val människor gör kan bidra till en hållbar utveckling. En grund läggs för medvetenhet, förståelse för och kunskap om hur upplevelser i utomhusmiljön kan nyttjas i pedagogisk verksamhet. Vidare beaktas hur estetiska lärprocesser kan användas för att stödja lärande i matematik. Kursen innehåller även matematisk problemlösning vilken relateras till programmering och andra digitala verktyg som är av betydelse för att kunna leva och verka i ett digitaliserat samhälle. I kursen ingår akademiskt skrivande, forskningsmetod och ett vetenskapligt kritiskt förhållningssätt. Det ingår att skriva och presentera en vetenskaplig rapport.

Professionsbas och professionell progression

Kursen behandlar fritidshemmet som samhällelig institution där fritidshemmets uppdrag att arbeta med att skapa en meningsfull fritid tydliggörs. Med bas i sina tidigare erfarenheter från arbete i fritidshem utvecklar studenten sitt professionella pedagogiska förhållningssätt där sociala relationer och kommunikativ kompetens i tal och skrift utgör en grund. Därutöver breddar och fördjupar studenten kunskaper som stärker den professionella förmågan att reflektera avseende didaktisk och metodisk kompetens, relationell och kommunikativ kompetens för att kunna handla på adekvata sätt i relation till barns utveckling och lärande.

I kursen behandlas hur grundlärare i fritidshem undervisar genom att nyttja formella och informella läroprocesser i sin undervisning samt utvecklar olika lärmiljöer. Genom att synliggöra hur lärande i fritidshem kan ta sig i uttryck i situationsstyrt och utvidgat hållbart lärande problematiseras professionen i relation till övriga grundlärare och de villkor som råder i fritidshemmet. Studenten utvecklar kunskaper och praktiska färdigheter i att planera, genomföra och utvärdera undervisning generellt och specifikt i olika ämnen mot bakgrund av sin pedagogiska grundsyn.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den vetenskapliga progressionen innefattar en successiv breddning och fördjupning avseende studentens etiska och vetenskapliga medvetenhet vilket inkluderar konsumtion av forskning, teorianknytning, metodiskt kunnande samt produktion och analys av empiriskt material. Informationssökning för att kunna arbeta på vetenskaplig grund ingår. Den vetenskapliga progressionen innefattar även kommunikativ förmåga genom att studenten producerar systematiska kunskapsöversikter och gör dokumentanalyser. Studentens yrkeserfarenhet ligger till grund för vidareutveckling av studentens vetenskapliga förhållningssätt och professionella yrkesutövande. I samband med redovisningar tränas studenten i att sakligt och korrekt kunna använda vetenskapliga källor och att kritiskt granska och kommentera dessa. I kursen ingår utveckling av akademiskt skrivande och ett vetenskapligt och kritiskt förhållningssätt. Studenten utvecklar sitt vetenskapliga förhållningssätt genom att genomföra intervjuer/samtal och att utifrån begrepp och teorier som behandlas i kursen arbeta med kvalitativa data. Studenten utvecklar sitt vetenskapliga förhållningssätt genom att söka aktuell forskning som rör barns matematikutveckling, utomhuspedagogik, lek och estetiska uttrycksformer på fritidshemmets olika arenor. I kursen ingår att skriva och presentera en vetenskaplig rapport där studenten utvecklar sin förmåga att reflektera över olika aktiviteter och undervisning (till exempel lek, teknik, matematik/programmering, natur som behandlas i kursen) inom fritidshemmets verksamhet. Med stöd av forskning inom kursens ämnesområden, planerar och värderar studenten en aktivitet avseende lärande inom fritidshemmets verksamhet.

Globala värden

Progressionslinjen globala värden innefattar perspektiven lärande för hållbar utveckling (inklusive social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet), likabehandling och interkulturalitet. Respekten för alla människors lika värde är en grundvärdering som kursen vilar på. Utgångspunkten hämtas i samhällets demokratiska värderingar och principer, styrdokument för grundskolan samt barnkonventionen. I kursen framhålls lärares uppdrag att beakta alla elevers lika värde och rätt till utveckling på sina villkor. Vidare betonas studentens kunskapsutveckling i hållbar utveckling utifrån ekologiska, ekonomiska och sociala perspektiv i ett globalt sammanhang. Demokratiska arbetsformer utgör en väsentlig del i fritidshemmet med lärande för hållbar utveckling och demokratisk fostran av elever. Studenterna omsätter utbildningsväsendets demokrati- och värdegrundsuppdrag i relation till den fritidspedagogiska undervisningen i flerspråkiga och mångkulturella miljöer. I kursen vidareutvecklar

studenten kunskap om de villkor och förutsättningar för barns kommunikation och språkutveckling i ett globaliserat och digitaliserat samhälle.

Undervisningsformer

Undervisning består av föreläsningar, metodikpass samt seminarier och fältstudier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursens mål examineras genom ett digitalt quiz, 2 hp, en skriftlig gruppuppgift, 2 hp, en skriftlig individuell rapport 4hp, samt genom deltagande i två seminarier. De två seminarierna omfattar 2 hp.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppnådda.

För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att den skriftliga rapporten och ytterligare en examination är bedömda med betyget Väl godkänd.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge en anpassad examination eller att studenten genomför examinationen på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Elvstrand, Helene, Simonsson, Maria & Lago, Lina. (Red.). (2019). *Fritidshemmets möjligheter: att arbeta fritidspedagogiskt*. (1 uppl.). Lund: Studentlitteratur. (Kap. 9-11, 50 s.) ISBN 9789144119953.

Fastén, Olof (red.) (2019). *Utomhuspedagogik: lärmiljö, närmiljö och det utvidgade klassrummet*. (1 uppl.). Studentlitteratur. (204 s.). ISBN 9789144121581.

Haglund, Björn, Gustafsson Nyckel, Jan & Lager, Karin. (red.). (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid*. (1 uppl.). Gleerups (Kap. 8-11 (81 s)). ISBN 9789151101019.

Holmberg, Linnéa & Kane, Eva. (2020). Den tacksamma leken: Lek som retorisk resurs i svensk fritidshemsforskning. *Pedagogisk forskning i Sverige*, (25)2–3, 92–113.

Holmberg, Linnéa (2018). *Konsten att producera lärande demokrater*. Diss. Stockholms universitet. (ca 50 s.) ISBN 9789177971337.

Lager, Karin. (2020). Possibilities and Impossibilities for Everyday Life: Institutional

Spaces in School-Age Educare. *International Journal for Research on Extended Education*, (8)1, 22–35.

Skolverket. (Senaste upplaga). *Fritidshem. Allmänna råd med kommentarer*. Skolverket. (65 s).

Skolverket. (Senaste upplaga). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Skolverket. (Kap. 1, 2, 4 (16 s.)).

Øksnes, Maria. (Senaste upplaga). *Lekens flertydighet: om barns lek i en institutionaliserad barndom*. Liber. (198 s.)

Vetenskapliga artiklar om ca 50 sidor kan tillkomma.